

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ
& ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ερ. Φ.: 370

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : atneke@culture.gr

ΠΡΟΣ: **Βουλή των Ελλήνων**
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κα Κυριακή Μάλαμα
2. Βουλευτή κ. Πάνο Σκουρολιάκο
3. Βουλευτή κα Σουλτάνα (Τάνια)
Ελευθεριάδου

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 7745/26.6.2020 Ερώτηση με θέμα:
«Απαράδεκτη απαξίωση της αρχαίας πολιτιστικής κληρονομιάς και προσπάθεια χειραγώγησης του έργου των αρχαιολόγων από την ηγεσία του Υπουργείου Πολιτισμού»

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 7745/26.6.2020 Ερώτησης των Βουλευτών, κ.κ. Σουλτάνας (Τάνιας) Ελευθεριάδου, Κυριακής Μάλαμα και Πάνου Σκουρολιάκου, και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Αποτελεί έκπληξη η επιμονή των ερωτώντων βουλευτών και του κόμματός τους να αναφέρονται σε υποβάθμιση του αρχαιολογικού πλούτου της χώρας και της προσπάθειας ανάδειξης της αρχαίας πολιτιστικής κληρονομιάς, από τη στιγμή που δεκάδες έργα σε όλη τη χώρα παρέμεναν επί σειρά ετών σε εκκρεμότητα, ενώ το ΕΣΠΑ 2007-2013 έκλεισε από την Κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ το 2016 με απώλειες πόρων. Αλλά και στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο 2014-2020 τα όποια έργα εντάχθηκαν από την προηγούμενη ηγεσία, εντάχθηκαν με καθυστέρηση διετίας, ενώ έμεναν αναξιοποίητοι πόροι για τον πολιτισμό από όλα τα Επιχειρησιακά Προγράμματα. Απόδειξη οι δεκάδες νέες εντάξεις από τον Αύγουστο 2019 - Ιούλιο 2020.

Το έργο «Αποκατάσταση της Βασιλικής Β' στον αρχαιολογικό χώρο των Φιλιππων με συμπλήρωση τμημάτων ανωδομής και στερέωση των ερειπίων της» έχει ενταχθεί στο Ε.Π. «Ανατολική Μακεδονία-Θράκη 2014-2020» με την αρ. 1711/30-7-18 Απόφαση Ένταξης Πράξης, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με την αρ. 1989/29-04-2020 Απόφαση και υλοποιείται από την Διεύθυνση Αναστήλωσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων.

Στο πλαίσιο υλοποίησης της Πράξης θα πραγματοποιηθούν στερεωτικές εργασίες στις λιθόδομητες τοιχοποιίες, εξειδικευμένες εργασίες στερέωσης στις ανωδομές των πεσσών και αναστηλωτικού χαρακτήρα εργασίες με την ανακατασκευή τμημάτων των κιονοστοιχιών των πλάγιων και του κεντρικού κλίτους.

Οι εργασίες που θα εκτελεστούν στο ανωτέρω έργο περιλαμβάνονται σε μελέτες που έχουν εγκριθεί κατά τα έτη 2017 και 2018, κατόπιν τήρησης όλων των διαδικασιών

διατύπωσης απόψεων των συναρμόδιων Υπηρεσιών (Περιφερειακών και Κεντρικών) και γνωμοδότησης του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου, που υπαγορεύει ο Ν. 3028/2002.

Σύμφωνα με τις αρμόδιες για την υλοποίηση του έργου υπηρεσίες, ουδέποτε έχει κατατεθεί «καταγγελία», ένσταση ή έστω οποιαδήποτε αλληλογραφία σχετικά με τις ανωτέρω μελέτες. Σε κάθε περίπτωση, στο πλαίσιο της καλής συνεργασίας των υπηρεσιών του ΥΠΠΟΑ, η Προϊσταμένη της κατά τόπο αρμόδιας Εφορείας Αρχαιοτήτων Καβάλας ήταν ενήμερη σε κάθε στάδιο εκπόνησης της μελέτης. Επιπλέον, η Διεύθυνση Αναστήλωσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων διευκρινίζει ότι ουδέποτε έλαβε προφορικά στις επί τόπου αυτοψίες, εγγράφως ή έστω τηλεφωνικώς κάποιο ερώτημα σχετικά με προβληματισμό για «αστοχία» υλικού που θα χρησιμοποιηθεί στην αποκατάσταση του μνημείου και φυσικά ουδέποτε έχει γίνει αναφορά στις εγκεκριμένες μελέτες για χρήση «μπτεόν», όπως άστοχα διατυπώνεται στο ερώτημα των βουλευτών και προφανώς προκύπτει από ελλιπή ενημέρωση τόσο όσον αφορά στις διαδικασίες του ΥΠΠΟΑ, όσο και στις εγκεκριμένες μελέτες.

Σε κάθε στάδιο εκπόνησης των ανωτέρω μελετών, όπως και στην υλοποίηση του έργου αναστήλωσης της Βασιλικής Β', τηρούνται οι νόμιμες διαδικασίες με σεβασμό στις διεθνείς αναστηλωτικές αρχές που διέπουν τις επεμβάσεις σε μνημεία.

Αναφορικά με το ζήτημα του υπαλλήλου της ΕΦΑ Καβάλας, σημειώνεται ότι, κατά την επίσκεψη στον αρχαιολογικό χώρο των Φίλιππων, ο τελευταίος επέδειξε ανάρμοστη συμπεριφορά, αμφισβητώντας την επάρκεια των συναδέλφων του, των μελών του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου που ενέκριναν τα αναστηλωτικά έργα, αλλά και της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου. Κατόπιν τούτων, η άσκηση πειθαρχικού ελέγχου για την συμπεριφορά αυτή του υπαλλήλου ήταν μονόδρομος.

Επί των αιτιάσεων σας, για δήθεν χειραγώγηση των αρχαιρεσιών του Συλλόγου Ελλήνων Αρχαιολόγων, επισημαίνεται ότι ο ΣΕΑ αποτελεί νόμιμα αναγνωρισμένο συνδικαλιστικό φορέα των αρχαιολόγων-υπαλλήλων του ΥΠΠΟΑ και διοικείται από αυτούς. Ως εκ τούτου, οι εκλογές του Συλλόγου αποτελούν εσωτερικό ζήτημα του τελευταίου, επί του οποίου η νυν ηγεσία του Υπουργείου ουδέποτε είχε ή επεδίωξε να έχει οιαδήποτε εμπλοκή, σε αντίθεση με τις ηγεσίες της περιόδου 2015-2019, επί κυβερνήσεων ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ.

Αναφορικά με το φωτισμό των μνημείων της Ακρόπολης, ο τελευταίος ολοκληρώθηκε το 2004 και έκτοτε, έχουν προκύψει αλλοιώσεις στο αποτέλεσμα του φωτισμού, που οφείλονται κυρίως σε φθορά από τις καιρικές συνθήκες, σε προβλήματα συντήρησης του εξοπλισμού, καθώς και σε παρεμβάσεις στο πλαίσιο των αναστηλωτικών έργων, ενώ και ο ίδιος ο εξοπλισμός είναι πλέον τεχνολογικά πεπαλαιωμένος, με πολύ μεγάλη ενεργειακή κατανάλωση και χαμηλή χρωματική απόδοση.

Παρά το γεγονός ότι ο φωτισμός των μνημείων είναι πεπαλαιωμένος και δεν προσήκει στην εικόνα των οικουμενικού ενδιαφέροντος μνημείων της Ακρόπολης, κατά την περίοδο διακυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ - ΑΝΕΛ δεν έγινε καμία προσπάθεια επίλυσης του ζητήματος και αντικατάστασής του, με αποτέλεσμα την δημιουργία μιας εικόνας εγκατάλειψης του σημείου, η οποία είχε αρνητικό αντίκτυπο στη διεθνή εικόνα της Ελλάδας. Η συγκεκριμένη πρακτική της προηγούμενης ηγεσίας του ΥΠΠΟΑ εντάσσεται στη γενικότερη αδιαφορία της για τον αρχαιολογικό χώρο της Ακρόπολης, την οποία, δυστυχώς, κληροδότησε στη νυν ηγεσία του Υπουργείου.

Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών, αμέσως μετά την ανάληψη των καθηκόντων μου, αποφασίσθηκε ο εκσυγχρονισμός και η αναβάθμιση του φωτισμού των μνημείων της Ακρόπολης, με δωρεά του Ιδρύματος Ωνάση, που εκτελείται σε εφαρμογή της εγκεκριμένης από το ΚΑΣ μελέτης (αρ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΜΤΕ/ΔΑΑΜ/ΤΜΑΜ/153777/18809/620/257/27-3-2020 Απόφαση, ΑΔΑ: Ρ4494653Π4-ΩΨΣ). Στόχος της νέας μελέτης φωτισμού είναι η ανάδειξη των μνημείων και του άμεσου περιβάλλοντός τους, με τρόπο που να καθιστά άμεσα αντιληπτό τον όγκο και την γεωμετρία τους, από ποικίλες αποστάσεις. Ταυτόχρονα, ο εκσυγχρονισμός της εγκατάστασης και η χρήση τελευταίας τεχνολογίας φωτιστικών σωμάτων, τύπου led, θα εξασφαλίσουν την ποιότητα και την διάρκεια στον χρόνο του επιθυμητού αποτελέσματος, τη μεγαλύτερη απόδοση και διάρκεια ζωής, την ευκολία συντήρησης, την εξοικονόμηση ενέργειας, αλλά και την ευελιξία στην δημιουργία σεναρίων φωτισμού, καθώς παρέχεται η δυνατότητα ρύθμισης της έντασης του κάθε

φωτιστικού, αυτόνομα, από 0-100% και ο αυτόματος χειρισμός του συστήματος. Η νέα μελέτη περιλαμβάνει μάλιστα όχι μόνο τα μνημεία που ήδη φωτίζονται, αλλά και αρκετά ακόμη, όπως το Ιερό του Ασκληπείου, τη Στοά Ευμένους και το Χορηγικό Μνημείο του Θρασύλλου, στη Νότια Κλιτύ, ενώ έχει ήδη δρομολογηθεί η μελέτη για το ναό του Ηφαίστου στην Αρχαία Αγορά και το μνημείο του Φιλοπάππου, που περιλαμβάνονται στην β' φάση.

Σε εφαρμογή της εγκεκριμένης μελέτης, από τις 15 Μαΐου έως σήμερα, έχουν σχεδόν ολοκληρωθεί οι εγκαταστάσεις των καλωδιώσεων των νέων φωτιστικών σωμάτων, τόσο στα μνημεία του Ιερού Βράχου, όσο και στο μεγαλύτερο τμήμα των Κλιτύων, από την αρμόδια Εφορεία Αρχαιοτήτων Πόλης Αθηνών (αρ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΙΠΚΑ/289675/203888/5670/12.6.2020 Απόφαση, ΑΔΑ: ΩΗΖΞ4653Π4-ΛΓ9). Οι εργασίες προχωρούν σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα και θα ολοκληρωθούν με την σταδιακή παραλαβή των φωτιστικών σωμάτων τις επόμενες εβδομάδες. Σημειωτέον ότι τα σώματα έρχονται από το εξωτερικό, με ο,τι αυτό σημαίνει εξαιτίας του COVID-19. Επιπλέον, επισημαίνεται ότι σε τακτά χρονικά διαστήματα πραγματοποιούνται από την ανάδοχο εταιρεία δοκιμές φωτισμού, για την επίτευξη του καλύτερου δυνατού αποτελέσματος, οι οποίες επιφέρουν προσωρινές αλλοιώσεις στον υφιστάμενο φωτισμό.

Κατά την εγκατάσταση των νέων οδεύσεων, κατεβλήθη εξ αρχής επίπονη και συνεχής προσπάθεια, σε συνεργασία και με το συνεργείο εγκατάστασης, ώστε να «υπογειοποιηθούν» τα νέα καλώδια στο μέγιστο δυνατό βαθμό, ενώ παραμένουν οι παλαιές καλωδιώσεις του φωτισμού, προκειμένου να λειτουργούν τα υπάρχοντα φωτιστικά, οι οποίες θα αφαιρεθούν μετά την εγκατάσταση των νέων φωτιστικών σωμάτων. Η εργασία αυτή, παράλληλα με τη μείωση κατά περίπου 40% του αριθμού των φωτιστικών σωμάτων και τον συνολικό περιορισμό των καλωδιώσεων, θα έχει σαν αποτέλεσμα την αισθητική αναβάθμιση και του περιβάλλοντος χώρου των μνημείων.

Σε ό,τι αφορά στην κατάσταση των αρχαιολογικών χώρων πέριξ της Ακροπόλεως τους οποίους διαχειρίζεται η Εφορεία Αρχαιοτήτων Πόλης Αθηνών, και συγκεκριμένα την Βόρεια και Νότια Κλιτύ Ακροπόλεως, την Αρχαία Αγορά - Άρειο Πάγο, την Ρωμαϊκή Αγορά, την Βιβλιοθήκη Αδριανού, τους Δυτικούς Λόφους (Μουσών-Φιλοπάππου, Πνύκας, Νυμφών), το Ολυμπίο και τον Κεραμεικό, σας γνωρίζουμε ότι η αρμόδια Εφορεία καταβάλλει συνεχείς προσπάθειες για την προστασία, την συντήρηση, την ανάδειξη και την προβολή τους. Τα θετικά αποτελέσματα των ενεργειών αυτών αποτυπώνονται στη σημαντική αύξηση του δείκτη επισκεψιμότητας των τελευταίων ετών. Ειδικότερα, μετά την άρση των περιορισμών για την αποφυγή εξάπλωσης του κορωνοϊού covid-19, το προσωπικό της Εφορείας πραγματοποίησε, με ιδιαίτερο ζήλο, όλες τις απαιτούμενες εργασίες ευπρεπισμού (αποχλοάσεις, αποκλαδώσεις, καθαριότητα, συντήρηση υποδομών, αφαίρεση graffiti, επισκευή περιφράξεων κ.ο.κ.), των κλειστών και οργανωμένων τμημάτων των χώρων, έκτασης περί τα 300 στρέμματα, με αποτέλεσμα την έγκαιρη και επιτυχή επαναλειτουργία τους για την υποδοχή επισκεπτών. Αντίστοιχες προσπάθειες καταβάλλονται καθημερινά και για την καθαριότητα και τον ευπρεπισμό των χώρων που παραμένουν καθ' όλο το 24ωρο ανοιχτά για το κοινό (όπως ο Άρειος Πάγος, οι Δυτικοί Λόφοι και η Ακαδημία Πλάτωνος), έκτασης περίπου 830 στρεμμάτων, παρά τα προβλήματα που παρατηρούνται στη διαχείριση των χώρων αυτών (παραβατικότητα, άστεγοι, ανεξέλεγκτα απορρίμματα κ.λπ.). Αντίστοιχα, έχουν καθαρισθεί και όσα ακίνητα περιέχουν ορατά αρχαιολογικά λείψανα εντός του αστικού ιστού (Μνημείο Λυσικράτους, Πλατεία Κοτζιά, Διογένειον, Πάνθεον κ.λπ.).

Επομένως, η εικόνα που περιγράφεται στην ερώτηση σε καμία περίπτωση δεν ανταποκρίνεται στην εικόνα που αντικρύζουν όσοι επισκέπτονται τους αρχαιολογικούς χώρους της Εφορείας ή διέρχονται από τους αρχαιολογικούς πεζοδρόμους.

Η Υπουργός
Πολιτισμού και Αθλητισμού
ΛΙΝΑ ΜΕΝΔΩΝΗ

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Πολιτισμού
2. ΓΔΑΜΤΕ
3. ΓΔΑΠΚ
4. ΔΒΜΑ
5. ΔΑΒΜΜ
6. ΕΦΑ Πόλης Αθηνών
7. ΕΦΑ Καβάλας

Ακριβές Αντίγραφο

Αυτοτελές Τμήμα Νομοθετικού Έργου και Κοινοβουλευτικού Ελέγχου

ΛΑΔΟΓΙΑΝΝΗ ΔΗΜΗΤΗΡ-ΕΛΕΝΗ